

مجله افکار

دائرة مخصوصه

در سعادتده باپ عالی جوارنده

محل اداره :

اخطار :

مسلكمزه موافق آثار جديده مع المنوئيه
قبول او انوز

درج ايندهين آثار اعاده او تبار

ديره، فلسفه، علوم، حقوق، ادبياتده و سياسياتده و باظافه كرك سياسى و كرك اجتماعى و مدنى احوال و مشوره اسلاميه در بحث ايدر و هفته دره بر نشر انور.

آبونه بدلى

صاحب و مؤسلى :

در سعادتده نسخه سى ۵۰ پاره در

ابوالعلا زين العابدين - ح . اشرف اديب

سنه لى التى آيلنى

قبرله دن مقوا بورو ايله كوندريليرسه سنوى
۲۰ غروش فضله آلنير

تاريخ تأسيسى
۱۰ تموز ۳۲۴

ممالك عثمانيه ايچون	۸۰	۴۰	غروش
روسيه	»	۳۰۵	روبله
سائر ممالك اجنبيه	»	۹	فرانق

عدد : ۷۱

۱ محرم ۳۲۸ پنجشنبه ۳۱ كانون اول ۳۲۵

اوچنچى جلد

ایچونمیدر؟ حالبوکه او محرابک بزم محرابمزله برمناسبتی یوقدر. رأی عاجزانه محجه بو آیت جلیله یرینه مثلاً: «فول وجهک شطر المسجد الحرام» یازیلسه دهها مناسب دوشر . م . ص .

قرنفرانس

(معارفك دعوتيله اسپارطه لی حق افندی طرفندن ۲۹ اغستوس ۲۲۵ تاریخنده اسکی مکتب حقوقده مکاتب رشديه معلمرینه تقریر ایدلشددر . — ایکنجی مصاحبه دن بقیه —

(خلاصه : ناقص فعللرک فعل جنسنندن متمم آلماسی — ناقص فعللرک اسم جنسنندن متمم آلماسی — مرکب فعللری تصنیف (اسم جنسنندن بر شیله برلشمش فعللر ، فعل جنسنندن بر شیله برلشمش تام فعللر ، فعل جنسنندن بر شیله برلشمش ناقص فعللر) — متممک اساسلره تقدیمی قاعده سنک مرکب فعللره تطبیق — (اولنی) و (ائمک) مصدرلری — (ایمک) فعلی (فعل جوهری) — ... بقیه سی صوکره)

مرکب فعللرک ایکی تام فعلک برلشمه سیله مرکب اولانلرینی ده کچدک . صیرا (کوردی ایدی) ، (اویومش ایمش) کبی شیلره کلدی . (کوردی ایدی) ، (اویومش ایمش) ، (کورور ایسه) دیوروز . تام فعللره بو (ایدی) ، (ایمش) ، (ایسه) کله لرینی اویوتی ایتمکه نه یاییوروز؟ شبه سز ، بسیط فعلده اولمایان بر فائده یی تأمین ایمش ، فعله بر خصوصیت ، بر باشقه لق ویرمش اولیوروز . . . بونلرده حکایه کبی ، روایت کبی ، شرط کبی صیغه نک اصلنده اولمایان بر معنا ، بر قوقو حاصل ایدیوروز . اویوتی ایتدی کمز بو (ایدی) ، (ایمش) ، (ایسه) کله لری نه در؟ باقیلسه بونلرده برر فعلدر . . . چونکه بونلرده زمانده وار ، شخصده وار . . . فقط فعل اولوق ایچون لازم اولان شیلردن اصل معنا عنصری یوق . . اصل معنائک عنصری اولمادیغی کبی ، عنصر سز اولارق وارلنی ده پک بللی دکل . دیمک که ، بونلر فعل ایسه بیله قیرینتی و ناقص برر فعل . فی الحقیقه بونلره حالرینه و کوردکلری ایشلره موافق اولارق (اعانه فعللری) دیرلر . بونلردن برنجیسی (حکایه فعل اعانه سی) ، ایکنجیسی (روایت فعل اعانه سی) ، اوچنجیسی (شرط فعل اعانه سی) اولدیغی ده معلومدر .

مرکب فعللرک بوشکلنده نه کورییوروز؟ (. . ایدی) ، (. . ایمش) ، (. . ایسه) شکلنده کی غایت ناقص ، غایت قاپالی معنارک (کوردی ایدی) ، (کورومش ایمش) ، (کوردی ایسه) کبی آچیلدیغنی ، تام بر شکل آلدیغنی کوریوروز . دیمک که بوشکلده ، ناقص فعللر کندی جنسنندن متمم آلوب تماملشمش اولیور . واقعا اعانه فعللری ناقص فعللردر . فقط تام فعلک یاننده بوناقصلق بر طرف اولوب کیدیور . یالکز اوچ صیغه دن عبارت کورونن اعانه فعللرینک اصل فعل صیغه لرندن هانکی لر یله برلشدکلرینی یوقلا یا جق اولسه ق ، هان جمله سیله برلشدکلرینی کوروروز . اعانه صیغه لری او قدر او یسال که محذور اولمادجه همان همان بوتون صیغه لرله باریشوب بادا شپلرلر . یالکز بونلرک

نمونه لر دن ، سرد ایدیلن بعض مطالعاتدن بو آکلا شیلور . فقط تأسف اولنور که قدیم ، قدیم اولدیغی قدرده سقیم بر اعتیاد حالا خطبه لر اوزرنده اجرای تأثیردن خالی قالمایور ! اوده سجع اسارتی ، بلیه سی ! بر کره دوشونملی ! خطبه لر دن بکله نیلن تأثیر ایله تسجیمک نه مناسبتی وار ؟ احتمال که بو تکلف ، خطیبی یوردیغنی قدر ، اذهان مستمعینی ده تشویش ایدر . خطیبلریمز صنعت تسجیمه اوقدر اسپردرلر که موقعه مناسب ایراد ایدیله جک آیاتک بیله خطبه یه سجعاً موافق اولماسنه دقت ایدرلر ! شوراسنی ده عرض ایدیم که خطبامزک اوقودقلمی خطبه لر قاعده تسجیمه هیج بر زمان موافق دوشمه یور . هر کسک معلومیدر که بر کله نک ، ترکیک ، یا خود جمله نک تکرر یله سجع تحقق ایتمز .

بر ذات محترمک رأینسه کوره ترکیه خطبه اوقوموق بر سوء ابتداع ایمش ! حال بو که بن بوقضیه نک عکسینی ادعا ایدرم : بر خطیبک اعلای منبردن قومنک آکلما دیغنی بر لسانله خطابت ایتمه سی بدعت سیئه در . نیچین دیه صورارسه کز ؛ دیرم که : حضرت فخر کائنات علیه افضل التحیات افندیمز هیج بر زمان السنه اعجمیه دن بر یله اصحاب کرانه خطابت بو یورمادی . یوق . علیه الصلاة والسلامک بر کون فارسی خطبه اوقودیغنی بیان وارسه چیقسونده اثبات ایله سین ! بدعت دیمک سنه مخالف حرکت دیمک دکل ؟ خطابتده سنت سنیه ایسه مطلق بر لسان ایله تکلم دکل ، قوم مخاطبک متکلم اولدیغنی بر افاده ایله اجرای وعظ ، تبلیغ احکام ، حتی امور مملکته متعلق مسائلدن بحثدر .

ایشته بو جهتی نظر دفته آلان بعض افاضل خطبای مصریه لسان فصیح عربی بیله اهل ایدیورلر . بر قاجنک خطبه سنی دیکلکه دم : عوام شیوه سنده در . اولنر دکل سجع ، قواعد لسانیه نک مبادیسی اولان اعزابه ، اعلاله ، فلانه رعایت ایچین کندیلرینی مجبور کورمه یورلر . دیورلر که : « حضرت فخر رسول بزم دور مزده ، بزم محیط مزده یتشسه لر دی ، عذیله بویله حرکت بو یورورلردی .

« بعثت لاکلم الناس علی قدر عقولهم » بو یوران ذات شریف البته تفهیم مرام ایچین باشقه طریق اسلم بوله مازلردی . « تغنی به کلنجه بدعت حسنهمی دیمک لازمدر ؟ اعتقاد محجه بو ؛ (اسوه بدعدر .) هله محرابده تغنی ایدوب متصل چالقامق — کیم نه دیرسه دیسین ! — بلاشک مفسد صلاتدر . سسلری مختلف برده لر دن چیقارمق خاطر ایچین قفای آری ، کو کده یی آری اویناتمق هیج بروقت موافق سنت دکلدر . . موافق سنت اولدیغنی ادعا ایدم جک هیج بر فرد جری ده یوقدر .

م . ص . بخاری

حاشیه — یوقاریده محراب سوزی کجدی ده عقلمه کلدی . اوتهدن بری ذهنی قورجالایان بر مسئله وار : عمومیتله محرابلریمزک اوزرنده بر آیت جلیله مکتوبدر : کلا دخل . . . بو آیت جلیله نک بورالر یازیلانسنده نه معنی وار ؟ مجرد محراب کله سنی حاوی اولدیغنی

حال و ماهیتی آرقاداش اولدقاری صیغه لرك حال و ماهیتنه مابین دوشمه مایلی .
مثلا (کلدی ایمش) دینه مز . (کله ایسه) و (کله ایسه) دینه مز .
کذالك (کلسین ایدی) و (کلسین ایمش) و (کلسین ایسه) ده دینه مز .
چونکه بوضورتلرده ایکی صیغه آراسنده مابینت و طارغینلق وار .
(کلسین ایسه) دیندیکی وارسه ده بونده کی (ایسه) باشقه ماهیتددر .
بو کدی کلک کچلنجه ، صیغه لرك برلشمه سی اصولی ما کینه کی ایشله تیلهرک ،
(کلدی ایدی) ، (کلش ایدی) ، (کلیر ایدی) ، (کلیر ایدی) ، (کلیر ایدی) ،
(کله جک ایدی) ، (کله ایدی) ، (کله ای ایدی) ، (کله ای ایدی) .
(کلش ایمش) ، (کلیر ایمش) ، (کلیر ایمش) ، (کلیر ایمش) ، (کله جک
ایمش) ، (کله ایمش) ، (کله ای ایش) ، (کله ای ایش) ، (کله ای ایش) ،
(کلدی ایسه) ، (کلش ایسه) ، (کلیر ایسه) ، (کلیر ایسه) ، (کلیر ایسه) ،
(کله جک ایسه) ، (کله ای ایش) .

دنیلیر . صیغه اسملرینه (حکایه) ، (روایت) ، (شرط)
کله لری طاقیلارق بونلره صیرا ایله (حکایه ماضی شهودی) ، (حکایه
ماضی نقلی) الخ . (روایت ماضی نقلی) الخ ، (شرط ماضی شهودی)
دنیلدیکی ده معلومزددر .

اعانه فعللرینک تصریفنده شخص عنصرلری نره یه یا بیدیر یئالی؟
عقله کله جکی کی وسائر صیغه لرده اولدینی وجه ایله فعلک ، یعنی
مرکب هیئتک صوکنه یا بیدیر یئالی . فی الحقیقه اوله یا بیلوب ،
(کلدی ایدم) ، (کلدی ایدک) ، (کلدی ایدی) ، (کلدی ایدک) ،
(کلدی ایدیگز) ، (کلدی ایدیلر) .. (کلش ایدم) الخ ، (کلیر
ایدم) الخ ، (کلیر ایدم) الخ ، (کله جک ایدم) الخ ، (کله ایدم)
الخ ، (کلش ایمشم) الخ ، الخ .. (کلدی ایسه م) الخ ، الخ
دنیلیر . یالکیز (حکایه ماضی شهودی) ایله (شرط ماضی
شهودی) ده

(کلم ایدی) الخ ، (کلم ایسه) الخ

کی نادراً برصایقعلق اولدینی اولیور .

اعانه فعللرینک ایلك هجاری اولان (ای) لرك چوق کره
بوسه بوتون آتیلوب یالکیز ایکنجی هجاریک قالدینی و بوحالده جمع
متکلملرده کی (ک) لرك طاقیلدقاری هجاری قالین اولدینی زمان (ق)
اولدینی بیلیرز . بونلری اورتیه دوکوب سوزی برکتلندیرمه محل یوق .
اصل معنا عنصرندن محروم کی کوردیکمز اعانه فعللری
بو اکیسکلیکدن طولایی فعله یارداقلق ایدیور . بو قدرله قالمایی؟
حقیقت ، بونلر بو قدرله قالمایور . اسم فامیلیاسندن بعض کله رده
خدمت ایدوب اونلره زمانجه ، شخصجه برقولانیش ویزور . هانی ،
آنا معناسی ککیش فعللر اسم فامیلیاسندن متمم آلامزی؟ بونلرده
اونلر کی برنوع فعل ایشلکلیکی کوسته ریور . ایشته ،

(صو ایدی) ، (صو ایمش) ، (صو ایسه) ..

(وار ایدی) ، (وار ایمش) ، (وار ایسه) .. (صوغوق ایدی) ،
(صوغوق ایمش) ، (صوغوق ایسه) .. کی تصرفلر بوجه دندر .
بونقطه ده سوزی اوزا تاملیمده بو تصرفده (بادی کلال و ملال ایدی)

کی باش آغریلری بولوندیغنی خاطر لایمویره لم .
اعانه فعللرینک نفی (دکل) کله سیله اولیور . نیچون؟ بیلمم ..
بولدیغمز مثاللره ، مثاللرده کوردیکمز حاللره باقارق ، شمدی
مرکب فعللری ده طبیعی بر صورتده تصنیف و تقسیم ایده بیلیرز .
کوردیورز که فعل باشقه برکله ایله برلشوب مرکب اولدینی وقت ،
یا اسم جنسندن برشیله برلشور . یا ینه کندی جنسندن برشیله
برلشور .. کندی جنسندن برشیله برلشمه حالنده ، آنا فعل یا تام
بر فعل اولیور ، یا ناقص بر فعل اولیور .. هر ایکی حالده ده متمم یرنده
کلن فعل مطلقا داها خاص ، یعنی معروف تعیر وجه ایله اخص
وبوکا نسبتله آنا فعل اعم اولیور . دیک که ، تحلیل ایدیورز دیه
بو قدر تفصیل ایتدیگمز ، مرکب فعللر اساساً اوج نوع : اسم
جنسندن برشیله برلشمش فعللر ، فعل جنسندن برشیله برلشمش
تام فعللر ، فعل جنسندن برشیله برلشمش ناقص فعللر .

ناقص فعللرک اسم جنسندن برشیله برلشمه سی باشلی بر نوع
صایما یورز .

مرکب فعللری بویله جه تصنیف ایتدکن صوکره بورایه طوقونان
یک ایجه ویک یکی برشیدن بحث ایتهدن کجه میه حکم .

اوشی نه؟ هانی ، مرکب اسملر اوزرینه یوروتولن ملاحظه لر
آراسنده ، تور کجه ده متمم کله لرك اساس کله لردن اول کله جکی حقیقه ده ،
برسوز سویله مه مشمی ایدم؟ ایشته اونی بورایه تطبیق ایده حکم .

دیورم که تور کجه ده بوتون مرکب تعیرلرده و حتی سوزک تر تیننده
متمم کله لر اول کلیر ، اساس کله لر صوکره یه قالیر . بونک مرکب
اسملرده ناصیل اولدینی سویله دک . شمدی ده بولدیغمز شو اوج
نوع مرکب فعللرده بونی آرایالم . (صو آلدی) ، (فائده بولدی) ،

(خسته اولدی) تعیرلرنده (آلدی) ، (بولدی) ، (اولدی)
اساسدر .. (صو) ، (فائده) ، (خسته) کله لری بو استاسلرک

اکسیک جهتلرینی تئیم ایدن برر متممدر . (آلدی) دیک ..
بونده بر اکسیکلک وار .. آلدی .. نه آلدی؟ صو آلدی ..

بولدی .. برا کسیکلک وار .. نه بولدی؟ فائده بولدی .. اولدی .. ینه
اکسیک .. نه اولدی؟ خسته اولدی .. کذالك (کوره بیلدی) ،

(اویویویوردی) تعیرلرنده (بیلدی) ، (ویردی) اساسدر . (کوره) ،
(اویوی) پارچه لری اساسلرده کی عمومی ، ککیش ، قارا کلک معنایی

بر آز آچان برر متممدر . کذالك (کوردی ایدی) ، (اویومش ایمش) ،
(کورور ایسه) تعیرلرنده (ایدی) ، (ایمش) ، (ایسه) ، اساسدر . بونلر

قیرینی ایسه ده معناسک آغیرانی بونلر اوزرینده در . دقت ایدرسه ک
آکلارز که (یازاجق ایدی) و (یازاجق ایمش) سوزلرنده اساس ،

ماضیلکدر . (یازمش ایسه) سوزنده اساس ، شرطیتر . (یازاجق)
و (یازمش) برر متممدر . نیته کیم (سودجی) ده اساس (جی) لک ، یعنی

فاعلیتر .. (کوهورلک) ده اساس ، (لک) لک ، یعنی مکانیتر . چونکه
(سودجی) ده (صایحیلق) اساسدر . بوده (جی) ایله تأمین اولونیور .

(کومورلك) ده محللت اساسدر . بوده (لك) ايله تأمین اولونیور . ایشته اینجه لکجه بو اینجه ایش درینلککنی کوسته ریور .. هپ اساسلر مؤخر ، متمملمر مقدم ...

ایکنجی دفعه اورتیه سوردیکم بو اینجه لک ، بریرده یازلمش و اوقونمش برشی دکلددر ، صرف کترکزک کشفمدر . بونک درینلشدیرلمه سی وایشانمه سی حالنده لسائمزجه فائده لر حاصل اولاجنی امیدنده ایم . اونک ایچون بونی تکرار نظرلره عرض ایدیورم . بوراده مرکب کله لر حقنده کی ملاحظه لر مزده یتمشدر . باشقه بر نقطه یه داها کلپورز .

بیلیورزکه فعلده اوج شی وار : اصل معنا ، زمان ، شخص ... زمانی براقوب اصل معنا ايله شخصی نظره آلام . . اصل معنا دیدیکمز شی ، بر آدی ده فاعل اولان شخصک یا بر حالیدر . یابرایشیدر . بونک بری بر تأثیردر ، دیکری بر تأثیردر . فاعل بونک برنده ، برشی یایم ایوب ، ساده جه کلنی آلاق یرنده قالمشدر . دیکرنده ، کنیدی کوسته روب ، یرندن صارقارق برشی یایمشدر . بونک بری ساده جه بر (اولوق) در ، دیکری اولقله برابر بر (ایتمک) در . بونک (اولوق) ماهیتنده اولانلری (لازم) در ، (ایتمک) ماهیتنده اولانلری (متعدی) در . بوتون فعل آنالری ، بوتون فعللری ، لازم و متعدی اعتباریله ایکی کله یه ارجاع ایدوب (اولوق) و (ایتمک) دیمک ممکندر ، بونلرک معناری دائره سی اوقدر عمومدر ، اوقدر شاملدر . بویکی کله دن بری داها آتیلوق لازم کله سه الله یالکمز بر کله قالیرکه اوده (اولوق) دن عبارتدر . فی الحقیقه (اولوق) معناسنده سائر فعللرده کی فضله لقلر ، خصوصیتلر ، حدودلر یوقدر . (اولوق) اصلی ، گوکلر قدر صاف ، دیکزلر قدر ککیش ، کیجه لر قدر قارا کلقددر . (طوغمق) ، (اولمک) ، (آغلامق) ، (کولمک) و (قیرمق) ، (کسمک) ، (آتمق) ، (طومتق) کی بوتون لازم و متعدی معناردن بر صفت آناروق (طوغوجی اولوق) (اولوجی اولوق) ، (آغلاچی اولوق) ، (کولوجی اولوق) ، (آتیچی اولوق) ، (طوتوجی اولوق) ، دنیلمکه هرشی اولور بیتر . دیمک که (اولوق) معناسی بوتون معناری یوتان آنالر آناسی بر معنادر . دیمک که (اولوق) فعلی اک حقیقی بر فعلدر .

(اولوق) معناسی اک صاف بر معنا اولقله برابر بوسبوتون حدودسز دکل .. (اولدی) دینلیدی ، (نه اولدی) کی بر شبه کله کله برابر ، بر وارلق معناسی ده کنیدی کوسته ریور .. کویا که (اولدی) دینلجه (موجود اولدی) دنیلمش اولیور . حال بوکه بوده بر حددر ، بوده بر قیددر .. بزایسه حدوددن قیوددن تماماً قورتولمش ، حقیقی ، اصلی ، جوهری بر فعل ایسته یورز . بز بر فعل ایسته یورز که معناسنده بوقدرده فضله لوق بولونماسین ، معناسی بوسبوتون صدون اولسون . اوت ، ملاحظه مزه کوره برجهتدن (اولوق) ، (اولونمق) ، (اولوجی) ، (اولمش) ، (اولونمش) کی اسمیته عائد دو کوتیسی ، دیکرجهتدن (اولدی) ، (اولمش) ، (اولور) الخ کی فعلیته عائد صیغه لری یولنده و تمام بر فعلی سائر

فعللردن ممتاز و بوسبوتون باشقه بر فعل کی تلقی ایدوبده بوتون فعللره اساس و مرجع اولاجق بر (فعل اصلی) ، (بر فعل جوهری) دیه قبول ایتمک اولاماز .

ملاحظه بو نقطه یه طایانجه ، (ایدی) ، (ایمش) ، (ایسه) دن عبارت اوج صیغه سی اولان معهود ناقص فعللر خاطره تبادر ایدر . اوت ، بونده زمان و شخص وار ، اصل معنا یوق کی . بونقصان ایسه بوراده بزم آرادینمز بر کالدر . بوندن صیغه و شخص اداتی آتقدن صوکره نه قالیرسه بوکا بر (مک) علاوه ایدنجه ، ظاهر آقیرینتی و حقیقتده اس اساس اولان بوفعلک مصدری ، (ایمک) صورتنده ناز ایدرک میدانه چیقار . ایشته صرف علمی و اعتباری برشی اولان بوه صدرك آدی (فعل جوهری) در .

شو قدر عصر کوزل لسائمزک سینهنده کنیدی صاقلامش اولان بونازنین (فعل جوهری) ، لسان مسأله لرنده پک درینلرده فنی و منطقی اصوللرایله طالعچلق ایدن بویوک استادمز امرالله افندینک همیله کشف اولونوب علم عالمنه و محترم ملتته تقدیم وهدیه ایدلمشدر . بوقیمتدار کشف ، ایکی اوج سنه اولنه قدر ، (تورکجه صرف و نحو) ايله (عثمانلی لسانی) اسمنده کی کتابدن اول قواعد نامه لره کیرمه مش ، نأسفله شایان اولاروق حالا بیله لسان معلملرندن چوغنک مجهولی بولونمشدر .

(فعل جوهری) نک حال ویا مضارع صیغه سی (بن تورکم) ، (سن تورکسک) ، (اوتورکدر) ، (بز تورکمز) ، (سزتورکسکمز) (اونلر تورکدرلر) سوزلرنده کی (ایم ، سک ، در ، ایز ، سکمز ، درلر) پارچه لرندن عبارتدر که بونلری (ضمیر فعلی) و (ضمیر اسنادی) دینلن شیلر آراسنده بولورز . (در) صورتنده کی غائب صیغه سنه ادات خیر دینلر ، قورقولور که داها ایجه زمان دیرلایوب کیده جکلر .

(اولوق) مصدری قیمتجه (ایمک) فعل جوهریسنه ایجه یاقین بر موقعده بولوندیغندن (کورمش اولوق) ، (کوروجی اولوق) کی شیلردن باشقه (کورور اولوق) ، (کوریور اولوق) ، (کوره جک اولوق) ، (کورمه لی اولوق) صورتنده سائر فعللره قارشی بر امتیاز کوسته ریور . بونلردن باشقه ده (ایمک) فعلنک اکسیک قالان صیغه لرینک یرلری ده طولدیر یور .

تکرار خاطرلره قویمش اولایم که بو ملاحظه لر ، هپ کلیشی کوزل خاطرلردن ، ماحضرلردن عبارتدر . ایستنس بونلره قارشی قوجاق قوجاق .. قولای قولای اعتراض در میان اولونا بیلیر . فقط یابدینمز نه بر خود فروشا قدر ، نه بر دعوادر . بلکه بر حسب حالدر ، بر قیل و قالدر . اونک ایچون اکسیکنه آرتیقنه باقیممالیدر .

ارتیق ایجه فضله قاچان فعل بحثده نهایت ویرمه ده ، اداتلر اوزرینه بر قاج سوز سویله یوب (تدریساتی ناصیل یوروته جکمز ؟) مقصدینی اجمال ایدرک لاقیردی بی کسه لم .

